

HET TILBURGSE ONDERWIJSPROFIEL

1. Inleiding

In september 2014 heeft de werkgroep-Van Lenning haar advies 'Naar een Tilburgs onderwijsprofiel' uitgebracht. Vervolgens heeft een delegatie van de werkgroep, op verzoek van het College, het advies uitgebreid besproken met de universitaire gemeenschap. De bevindingen van deze dialoog zijn vastgelegd in een 'Addendum bij het advies Naar een Tilburgs onderwijsprofiel'. Het College heeft waardering voor de bevindingen van de werkgroep en stelt in dit document op grond van het advies en het addendum het definitieve Tilburgse onderwijsprofiel vast.

2. Waardering voor onderwijs

De werkgroep-Van Lenning vraagt in haar rapport aandacht voor het breed gedeelde sentiment dat er binnen de organisatie meer aandacht, maar vooral meer waardering nodig is voor onderwijsprestaties. Het College onderschrijft de noodzaak voor meer aandacht en waardering van het onderwijs. Het zal inspanningen van eenieder vergen om deze zo gewenste krachtige impuls aan het Tilburgse onderwijs te kunnen geven. Het vaststellen van dit onderwijsprofiel is een eerste stap. De komende jaren zullen echter aanvullende inspanningen nodig zijn om de gestelde doelen uit het onderwijsprofiel te realiseren.

3. Het Tilburgse onderwijsprofiel

Het Tilburgse onderwijsprofiel (TOP) bestaat uit vier kenmerken die als uitgangspunt dienen bij de vormgeving van elke opleiding aan Tilburg University.

- I. Het Tilburgse onderwijs is academisch en onderzoekend;
- II. Het Tilburgse onderwijs is maatschappelijk en internationaal georiënteerd;
- III. Het Tilburgse onderwijs is kleinschalig en stimuleert betrokkenheid;
- IV. Het Tilburgse onderwijs is interactief en divers;

I. academisch en onderzoekend

Academische vorming staat voorop, hetgeen een duidelijk onderscheid met het hbo oplevert. Het verschil tussen kennis verwerven en toepassen enerzijds en kennis bevragen en verder ontwikkelen anderzijds is een wezenlijk onderscheid tussen het hbo en de academie. Tilburgse studenten verwerven een brede en kwalitatief hoogwaardige kennisbasis, die aansluit bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het vakgebied en het beroepenveld worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Men wordt geleerd om te gaan met complexiteit en verandering. Studenten krijgen inzicht in zowel de 'klassiekers' als de meest recente stand van zaken van het vakgebied.

Ze worden opgeleid tot kritische denkers. Studenten wordt een onderzoekende houding en vaardigheden bijgebracht. Vanaf het begin van de opleidingen worden onderzoekvaardigheden getraind. Tilburgse studenten onderscheiden zich door hun kennisniveau en zijn, door hun vaardigheid om (onderzoeks)vragen te stellen en zelf op zoek te gaan naar de antwoorden, in staat bij te dragen aan het ontwikkelen van nieuwe kennis op hun vakgebied.

II. maatschappelijk en internationaal georiënteerd

Tilburgse studenten worden voorbereid op een positie van professionele kenniswerker in de hedendaagse maatschappij en in de wereld van morgen. Ze leren vaardigheden om succesvol te kunnen opereren in toekomstige beroepen. Tilburgse studenten, die nu al bekend staan om hun hoge kennisniveau, zullen in de toekomst ook meer geroemd worden om de wijze waarop ze deze kennis kunnen toepassen en op heldere wijze overbrengen. Enerzijds door de koppeling van vaardigheden en theoretische kennis aan maatschappelijke vraagstukken. Anderzijds zijn Tilburgse studenten in staat het hoge kennisniveau van hun (specialistische) vakgebied te combineren met het open staan voor en communiceren en samenwerken met mensen uit andere vakgebieden, met andere persoonlijkheden en uit andere culturen. Tilburgse studenten weten wat van hen wordt verwacht op de arbeidsmarkt en zijn in staat hierop succesvol te opereren.

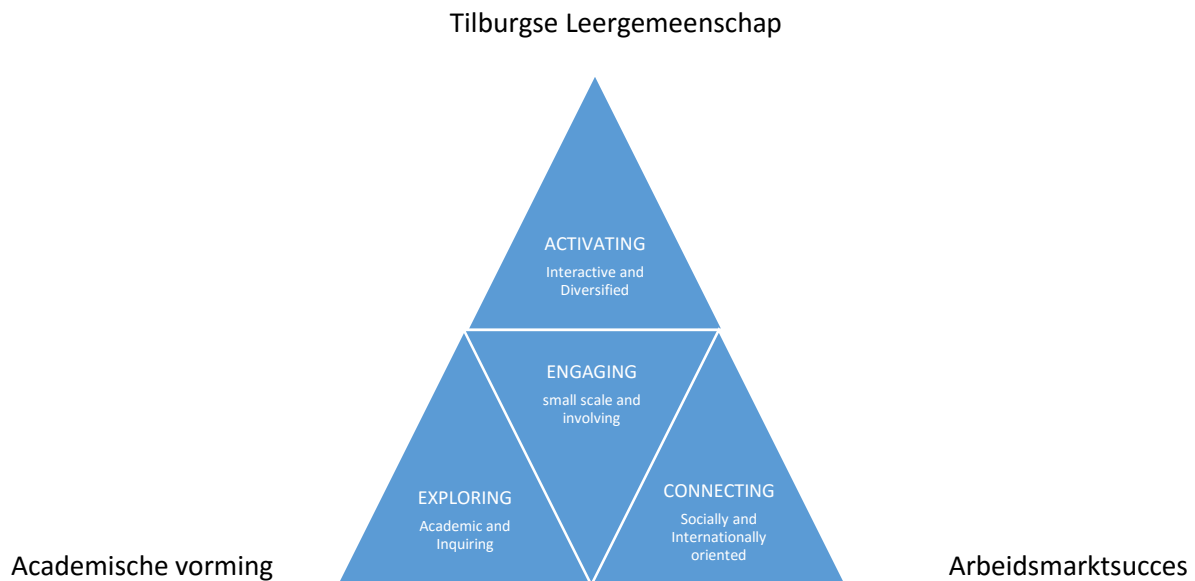
III. kleinschalig en betrokken

Het Tilburgse onderwijs is kleinschalig, het campusgevoel speelt een belangrijke rol. Tilburgse studenten vormen samen met docenten een internationale leergemeenschap, waarbinnen zij leren en zich ontwikkelen. Opleidingen met een relatief groot aantal studenten hanteren het principe 'klein binnen groot'. Studenten maken hierin deel uit van een kleinere, vaste groep: een 'class' of 'college' waarbij zij gedurende de opleiding begeleid worden door een vast opleidingsteam. Het kan zijn dat deze groep samen met anderen een groter hoorcollege volgt, dit gebeurt dan wel met de eigen groep en het college kan binnen de kleine groep nabesproken worden. De student wordt bij naam gekend en is zeker geen nummer. Er is aandacht van docent en staf voor de student en de docent is goed bereikbaar voor studenten. Niet alleen de docent kan worden aangesproken op zijn/haar onderwijsprestaties; ook de student wordt nadrukkelijk beoordeeld en aangesproken op inzet en betrokkenheid, zowel door docent

en staf als door medestudenten. Van studenten wordt een actieve inbreng, grote betrokkenheid en inzet verwacht. Zij dragen bij aan hun studiegroep, hun opleiding en hun universiteit.

IV. *interactief en divers*

Kennis en inzichten over effectief leren van studenten enerzijds en waardering voor en vertrouwen in de professionaliteit van de docent anderzijds, vormen de basis van het Tilburgse onderwijsmodel. Dit betekent dat er geen keurslijf is waarbinnen het onderwijs dient plaats te vinden. Er wordt niet uitgegaan van een vast format maar er wordt afhankelijk van de cursusdoelen, beschikbare (digitale) content en de kracht van de docent bepaald hoe het vak wordt opgezet. Hierdoor biedt het cursusaanbod veel variatie aan werkvormen gericht op grotere betrokkenheid van zowel docent als student. Variatie in werkvormen en weloverwogen inzet van digitale onderwijsmiddelen zorgen ervoor dat actief deelnemen aan onderwijs aantrekkelijker en zelfs onvermijdelijk is. Online onderwijs is ondersteunend en voor sommige cursussen deels vervangend. Persoonlijk contact is echter cruciaal voor het Tilburgse model: zowel tussen docenten onderling als tussen het opleidingsteam en de studenten. Wanneer de docent beoordeelt dat het zinnig is maatwerk te leveren, kan hij/zij de studenten de keuze laten een bepaalde onderwijsvariant te volgen. Er wordt gewerkt met opleidingsteams die zorgen voor een juiste balans in werkvormen, duidelijke leerlijnen, en een coherent programma.

4. Concretisering

Het onderwijsprofiel vormt het kader voor elk cursusontwerp. De docent zet zijn/haar cursus op binnen de grenzen van het jaarrooster en rekening houdend met de vereiste studiebelasting. Dit gebeurt in afstemming met een opleidingsteam.

Bij het cursusontwerp zal steeds gezocht worden naar een optimale combinatie van online en contactonderwijs. TiU kiest niet voor volledig digitaal onderwijs. Het directe contact tussen docenten en studenten en tussen studenten onderling blijft belangrijk. Het hoorcollege moet vooral een inspirerende functie krijgen.

Opleidingen ontwikkelen de onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden van hun studenten. Dat doen ze o.a. door training in onderzoeksvaardigheden, door studiestof aan te bieden in de vorm van een probleem of vraagstuk dat studenten leren onderzoeken en oplossen, studenten (kleinere en grotere) onderzoeksopdrachten te geven, en door TiU-wetenschappers hun onderzoek te laten integreren in opleidingen.

Maatschappelijke vraagstukken zijn in alle opleidingen onderdeel van het onderwijs. Opleidingen expliciteren het verband tussen studiestof en maatschappij. Ze maken de studiestof herkenbaar en relevant door, waar mogelijk, in het onderwijs voorbeelden te geven (en aan studenten te vragen) uit de maatschappij. Tevens worden in het curriculum competenties, zoals interdisciplinariteit, overtuigingskracht, presentatievaardigheden, netwerkvaardigheid ontwikkeld.

Bovenstaande leidt tot de volgende concrete doelstellingen:

EXPLORING: Academic and Inquiring

- Ieder studiejaar kent verschillende cursussen die expliciet in het teken staan van onderzoek en onderzoekend onderwijs. Deze cursussen vormen een logische opbouw.
- Alle Tilburgse studenten volgen een workshop of module 'academisch leren' voor het aanleren van een academische attitude. Deze attitude wordt verder gevormd in de andere cursussen van het programma.
- Papers en andere onderzoeks- en schrijfopdrachten worden vaker als (tussentijdse) toetsvorm gebruikt om studenten actief en intensief met de stof aan het werk te zetten. Cursussen met intensieve toetsvormen ontvangen aanvullende ondersteuning.
- Op universitair niveau worden rondom de opening (en of rondom de Diesviering) extra (studie-) activiteiten voor studenten georganiseerd die in het teken staan van onderzoek. Een van deze activiteiten staat in het teken van een Student Research Conference, waar studenten hun onderzoek presenteren.
- Docententeams maken gezamenlijke afspraken en communiceren helder over wat van studenten wordt verwacht in de voorbereiding naar een college en tentamen.

CONNECTING: Socially and Internationally oriented

- Docenten verwerken real-life cases in hun cursus, nodigen gastsprekers uit, en besteden aandacht aan de actualiteit. Opleidingsteams zorgen voor een juiste balans.
- In iedere opleiding is een semester vrijgemaakt in het curriculum. De student kan in dit semester kiezen voor: een minor in het buitenland (internationaal-accent) een minor aan één van de andere schools of aan een andere universiteit (multidisciplinair-accent) of het volgen van een stage (werkveld-accent).
- Er is een uniform jaarrooster voor de gehele instelling. Het jaarrooster geeft aan wanneer het collegejaar start en eindigt, welke weken bestemd zijn voor onderwijs, wanneer de tentamens plaatsvinden en welke de vakantieweken zijn. Binnen de onderwijsweken hebben opleidingen veel vrijheid om diverse cursusformats aan te bieden of te werken met tussentoetsen.
- De Tilburgse student wordt, zowel in als buiten het curriculum, getraind in de ontwikkeling van 21st century skills. Er wordt een e-portfolio-omgeving ingericht, waarin de student zijn of haar ontwikkeling kan bijhouden.

ENGAGING: Small Scale and Involving

- Docenten werken in een opleidingsteam en spreken samen over het ontwerp van hun cursus en de plek van de cursus in het programma. Een opleidingsteam kan bestaan uit een aantal docenten dat bij hetzelfde opleidingsprogramma betrokken is, een opleidingsdirecteur of programma-coördinator en een didactisch adviseur / ondersteuner.
- Zo'n opleidingsteam is daarnaast verantwoordelijk voor de begeleiding van een groep van max. 40 studenten die tegelijk gestart zijn. De docenten kennen deze studenten en zijn door hen benaderbaar voor opleidingsgerelateerde vragen. Hierdoor wordt het kleinschalige karakter van het onderwijs aan TiU benadrukt en het communitygevoel vergroot.
- Elke opleiding ontplooit activiteiten ter versterking van de groepscohesie (zowel tussen studenten onderling, en docenten onderling, als tussen studenten en docenten). Eerste stap die hierbij gezet wordt is het ontwikkelen en versterken van rituelen. Te denken valt aan een gezamenlijke opening (kick-off) aan het begin van het academische jaar, gewijzigde opzet van de introductie, gezamenlijke afsluiting en afstudeerceremonie.
- In de cursusevaluatie neemt de zelfevaluatie van de student op betrokkenheid en inzet in de cursussen een belangrijke plaats in. Opleidingsdirecteuren bespreken deze evaluaties met de studenten.

ACTIVATING: Interactive and Diversified

- Het vast stramien van hoorcollege en werkcollege is niet meer de norm. Per cursus is met de docent en docentteam bekeken wat een goed cursusontwerp is en welke vorm het meest effectief is.
- Per semester is er een balans in toetsvormen: niet alle cursussen worden afgesloten met een tentamen en in sommige gevallen vindt toetsing met name gedurende het semester plaats;
- Het belang van extra-curriculaire activiteiten, externe projecten, en deelname aan activiteiten van studieverenigingen wordt meer benadrukt. In het jaarrooster worden enkele dagen vrij geroosterd waarop activiteiten van studieverenigingen plaatsvinden.

5. Wat biedt het Tilburgse onderwijsprofiel?

Tilburgse studenten:

- zijn getraind in het combineren van een hoog kennisniveau van hun vakgebied met samenwerken met mensen uit andere vakgebieden en uit andere culturen.
- genieten kleinschalig onderwijs; zij delen in het campusgevoel.
- maken hierin deel uit van een kleine groep waarin zij gedurende de hele opleiding begeleid worden door een vast opleidingsteam.
- worden bij naam gekend en zijn zeker geen nummer.
- hebben een actieve inbreng, grote betrokkenheid en inzet.
- volgen keurslijf-vrij onderwijs; er wordt niet uitgegaan van een vast format van 13 hoorcolleges
- hebben niet alleen persoonlijk contact met andere studenten maar ook met docenten en het opleidingsteam.
- kunnen in een semester kiezen voor: een minor in het buitenland (internationaal-accent) een minor aan één van de andere schools of andere universiteit (multidisciplinair-accent) of het volgen van een stage (werkveld-accent).
- zijn getraind in de ontwikkeling van 21th century skills.
- komen met een e-portfolio- (met daarin de eigen ontwikkeling) op de arbeidsmarkt.

6. Tot slot

De hedendaagse digitaliserende en globaliserende samenleving levert complexe vraagstukken op. Dat maakt onderwijsvernieuwing, ook aan onze universiteit noodzakelijk. Onze alumni moeten uitgerust zijn met kennis en intellectuele vaardigheden die hen in staat stellen om binnen veranderende verhoudingen te opereren als verantwoorde kritische professionals en onafhankelijk denkende mondiale burgers. Door onze studenten in een kleinschaligere setting en met een grotere diversiteit aan

werkvormen op te leiden en te vormen, worden ze beter voorbereid op een actieve deelname aan het debat en een succesvolle carrière binnen hun beroepenveld. Dat is bijzonder waardevol: zij zijn immers de onderzoekers, leiders en ondernemers van de toekomst.